

rättfärdiga endast driften i så liten skala som möjligt och för att skaffa våra arbetare sysselsättning under en tid, då vi annars skulle behöfva afskeda dem».

På grund häraf får jag vördsamt föreslå,

*att Riksdagen ville besluta en tull å jordfärger, slam-
made och malna till fint pulver, per kg. 7 öre med sär-
skilt nummer uti vår svenska tulltaxa, samt att jordfärger,
råa, oarbetade i bitar och grus må som hittills vara fria.*

Stockholm den 27 januari 1895.

C. P. af Burén.

N:o 32.

Af herr **af Burén**, om förhöjning i tullen å spunnet tagel.

N:is 222 och 223 uti vår tulltaxa upptaga under rubriken här:

Tagel, 1 kilogram ..... 20 öre.

Andra slag, ej specificerade, 1 kilogram ..... fria.

Härigenom äro såväl krollhår (= spunnet tagel) som råvaran, nemligen tagel af hästar, nötkreatur och svin, hvaraf krollhår beredes och tillverkas, belagda med samma tullsats. Att sålunda såväl råvaran som den förädlade varan skall draga lika tull kan icke vara riktigt.

Behofvet af krollhår måste täckas genom import af färdig vara, emedan svensk tagelindustri ej med fördel kan bedrivas, då ingen skilnad finnes i tulltaxan för dylik och råvara, hvilket är så mycket mera att

beklaga som härigenom kunde beredas den svenske landtbrukaren en välbehöflig biförtjenst genom att fördelaktigt kunna tillgodogöra sig det tagel, som hans kreatur årligen lemna, hvilket nu, der det tillvaratages och säljes, bortslumpas till vrakpris för export till utlandet, som nogsamst vet, att denna råvara har ett stort värde, hvaremot allmogen här i landet ej kunnat komma till insigt härom, emedan nuvarande tullsatsen motverkat en lönande svensk tagelindustri.

Huru storartad denna industri är i andra länder kan man finna deraf, att endast i tyska riket tillverkades

år 1887	.....	1,639,800 kg.,	hvaraf exporterades	.....	651,200 kg.,
» 1888	.....	1,369,800	»	»	663,700 »
» 1889	.....	1,775,600	»	»	819,100 »

Dessutom exporterades färdig vara från Belgien, Österrike, England med flera stater, hvaraf en del går till Sverige, enligt kommerskollegii berättelser år 1893 50,483 kilogram, som hvad värre är icke består af rent arbetadt tagel, utan i de flesta fall är uppblandadt med billig och delvis värdelös fiber.

Man har sagt mig, att i trakten omkring Kungsbacka finnas fattiga arbetare, som sysselsätta sig med att bereda tagel af nötkreatur, som de uppsamlat å gårdarne der omkring, men de kunna icke konkurrera med det utländska fiberblandade taglet, utan arbeta med förlust. En vara, som inom Sverige kan förädlas, bör därför påläggas så stor tull, att industrien kan trifvas och få utveckla sig och ej såsom nu tvina bort.

Krollhår eller det förädlade taglet är en artikel, hvilken numera endast begagnas af mera välmående, för hvilka en förhöjd tullsats ej skulle betyda något, men deremot framkalla en svensk industri och bereda arbete åt många armar.

Med fackmän har jag rådgjort härom och kommit till det resultat, att om en skilnad af 80 öre per kilogram bestämdes i tullsatsen mellan den råa och förädlade varan, så skulle härigenom kunna uppammas en afsevärd tagelindustri till nytta för vårt land och dess jordbrukande befolkning, utan att priset på den förädlade varan höjdes, emedan i annat fall hvarje förbrukare sjelf skulle förädla sin råvara och dessutom, sedan uppmärksamheten härå blifvit fast, skulle snart uppstå konkurrens inom landet och förmedla priset.

Den köpande allmänheten skulle otvifvelaktigt vinna härpå genom att få en årlig vara tillverkad här i landet, som förbrukare lättare kunna kontrollera, i stället för en utländsk vara, uppblandad med värdelösa och tör hända för helsan skadliga beståndsdelar. Som bekant är, användes

förädladt tagel hufvudsakligast i sängkläder, och huru viktigt det är att dessa äro fria från hvarje misstanke om att innehålla något för kroppens helsa skadligt, inses lätt af hvar och en.

Må hända vi s. k. välmående få ligga mycket ohelsosammare på våra s. k. tagelmadrasser, som vi nu köpa i sängutstyrselmagasinerna, än den mindre bemedlade på sina madrasser af halm.

Då tillverkningen af krollhår icke är förenad med synnerligen stora svårigheter med afseende på maskinanläggningar m. m., så skulle denna industri lätt kunna frodas inom landet och lemna arbete och inkomst åt ej få händer, men nu omöjliggöres densamma genom en tullsats, som hvad spunnet tagel beträffar icke står i något rimligt förhållande till varans höga värde, då vid jemförelse med en annan artikel, som importeras och som ej finnes här i Sverige, nemligen krollspint, som kostar med tillagd frakt från Algier 10 kronor 50 öre per 100 kilogram, tullen är 7 kronor per 100 kilogram eller 65 % i tull af varans värde.

Med anledning häraf föreslås vördsamt,

att Riksdagen ville besluta, för att genast träda i kraft, följande förändrade lydelse af n:o 222 och n:o 223 uti vår nuvarande tulltaxa:

Hår:

Tagel, spunnet, afven sådant inblandadt med växtfibrer, per kilo.....	kr. 1: —
oarbetadt » »	» 0: 20
andra slag » »	fria.

Stockholm den 27 januari 1895.

C. P. af Burén.